

UNIVERZITA MATEJA BELA V BANSKEJ BYSTRICI

Fakulta humanitných vied

TRANSLATOLOGICKÝ ZÁKLAD

**pre 1. a 2. stupeň vysokoškolského štúdia
pre študijné programy**

v ŠO 2.1.35. prekladateľstvo a tlmočníctvo

a pre medziodborové štúdium

**v ŠO 2.1.35. prekladateľstvo a tlmočníctvo
a 2.1.27. slovenský jazyk a literatúra**

Garantka translátologického základu:

prof. PhDr. S. Pachomovová, DrSc.

31. december 2007

Translatologický základ

Štúdium programov v predkladaných odboroch predpokladá, že istú časť základných poznatkov a vedomostí si potrebujú osvojiť všetci poslucháči bez rozdielu študijného programu. Vytvorilo sa preto jadro spoločných vedomostí, ktoré musia poslucháči povinne absolvovať.

V bakalárskom stupni štúdia sa jadro spoločných vedomostí zameriava na prednášky, semináre a cvičenia zo slovenčiny ako cieľového jazyka, do ktorého budú študenti už ako profesionálni prekladatelia a tlmočníci realizovať preklad. Práve z tohto dôvodu je nutné posilniť ich kompetencie a zručnosti v uvedenom cieľovom jazyku. V magisterskom stupni štúdia jadro spoločných vedomostí je zostavené z predmetov, ktoré majú za úlohu rozvíjať prekladateľsko-tlmočnicke zručnosti študentov a ich terminologický aparát ako budúcich tlmočníkov a prekladateľov.

INFORMAČNÉ LISTY PREDMETOV
realizovaných KSJL s oddelením prekladateľstva a tlmočníctva FHV UMB

Študijný odbor: 2.1.35. prekladateľstvo a tlmočníctvo

Študijný program: translatologický základ

Stupeň štúdia: 1./Bc., 2./Mgr.

TRANSLATOLOGICKÝ ZÁKLAD – VÝBER Z ODPORÚČANÉHO ŠTUDIJNÉHO PLÁNU

1. stupeň vysokoškolského štúdia (Bc.), denné štúdium, pre študijné programy v študijnom odbore

2.1.35. prekladateľstvo a tlmočníctvo a pre študijné programy v medziodborovom štúdiu 2.1.35.

prekladateľstvo a tlmočníctvo a 2.1.27. slovenský jazyk a literatúra

Ročník	Semester	Predmety študijného odboru	Typ predmetu	Prednášky	Semináre	Prax	Kontakt hod.	Hodnotenie	Kredity	Garanti predmetu	Vyučujúci
1.	Z	Translatológia 1	P	1	0	0	1	H	2	PhDr. A. Huťková, PhD.	PhDr. A. Huťková, PhD.
1.	Z	Praktická slovenčina 1	P	0	2	0	2	H	2	prof. PaedDr. V. Patráš, CSc.	PaedDr. E. Čulenová, PhD., PhDr. L. György, PhD.
1.	Z	Základy jazykovedy*	P	2	1	0	1	H	2	prof. PaedDr. P. Odaloš, CSc.	prof. PaedDr. P. Odaloš, CSc.
1.	L	Teória literatúry**	P	1	0	0	1	H	2	doc. I. Jančovič, PhD.	doc. I. Jančovič, PhD.
1.	L	Seminár z prekladovej literatúry	P	0	1	0	1	H	2	PhDr. I. Šuša, PhD.	PhDr. I. Šuša, PhD.
1.	L	Praktická slovenčina 2	P	0	2	0	2	H	2	PaedDr. E. Čulenová, PhD.	Mgr. A. Chomová, PhD., PhDr. L. György, PhD., PaedDr. I. Očenáš, PhD.
2.	Z	Translatológia 2	P	2	0	0	2	H	3	PhDr. A. Huťková, PhD.	PhDr. A. Huťková, PhD.
2.	Z	Praktická slovenčina 3	P	0	2	0	2	H	3	doc. PhDr. J. Klincková, PhD.	Mgr. A. Gálisová, PhD., PhDr. L. György, PhD., L. Urbancová, PhD.
2.	L	Praktická slovenčina 4	P	0	2	0	2	H	3	PhDr. A. Huťková, PhD.	PhDr. A. Huťková, PhD.
2.	L	Cvičenia z komparatívnej lingvistiky	P	0	2	0	2	H	2	PaedDr. E. Čulenová, PhD.	PaedDr. E. Čulenová, PhD.
3.	Z	Cvičenia z literárnej komparistiky	P	0	2	0	2	H	3	PhDr. I. Šuša, PhD.	PhDr. I. Šuša, PhD.
3.	Z	Teória komunikácie***	P	1	0	0	1	H	2	prof. PaedDr. P. Odaloš, CSc.	prof. PaedDr. P. Odaloš, CSc.
		Celkový súčet					19		28		

- * Študenti SJL si zapíšu predmet

1.	Z	Praktikum zo základov jazykovedy	P	0	1	0	1	H	2	Dr. A. Huťková, PhD.	PhDr. A. Huťková, PhD., Mgr. A. Chomová, PhD.
----	---	----------------------------------	---	---	---	---	---	---	---	----------------------	--

- ** Študenti SJL si zapíšu predmet

1.	L	Praktikum z teórie literatúry	P	0	1	0	1	H	2	doc. I. Jančovič, PhD.	doc. I. Jančovič, PhD., PhDr. I. Šuša, PhD.
----	---	-------------------------------	---	---	---	---	---	---	---	------------------------	--

- *** Študenti SJL si zapíšu predmet

3.	Z	Praktikum zo slavistiky	P	0	1	0	1	H	2	doc. Mgr. J. Krško, PhD.	Mgr. A. Chomová, PhD.
----	---	-------------------------	---	---	---	---	---	---	---	--------------------------	-----------------------

2. stupeň vysokoškolského štúdia (Mgr.)

2.	Z	Interkultúrna komunikácia	P	1	0	0	1	H	3	doc. Mgr. J. Krško, PhD.	PhDr. A. Huťková, PhD.,
----	---	---------------------------	---	---	---	---	---	---	---	--------------------------	-------------------------

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Fakulta humanitných vied

Informačný list predmetu

Kód: B-PTTz-101	Názov: TRANSLATOLÓGIA 1	
Študijný odbor: 2.1.35 prekladateľstvo a tlmočníctvo / translatologický základ 2.1.27 slovenský jazyk a literatúra a 2.1.35 prekladateľstvo a tlmočníctvo (medziodborové štúdium) / translatologický základ		
Garantuje: PhDr. A. Huťková, PhD.	Zabezpečuje: PhDr. A. Huťková, PhD.	
Obdobie štúdia predmetu: <i>Stupeň štúdia:</i> 1. <i>Odporúčaný semester:</i> 1.	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 1/0 Za obdobie štúdia: 13	Počet kreditov: 2
Podmieňujúce predmety:		
Spôsob hodnotenia a skončenia štúdia predmetu: známkou		
Priebežné hodnotenie: priebežný test (35 %)		
Záverečné hodnotenie: záverečný test (65 %)		
Cieľ predmetu: Predmet je súčasťou spoločného základu štúdia odboru 2.1.35 Prekladateľstvo a tlmočníctvo a medziodborového štúdia v kombinácii 2.1.27 Slovenský jazyk a literatúra a 2.1.35 Prekladateľstvo a tlmočníctvo. Poslucháčom ponúka prehľad teoretického a dejinného, ako aj terminologického pozadia formovania sa a etablovania sa translatológie, vedy o preklade a tlmočení. Báza získaných informácií je potrebná k ďalšiemu rozvíjaniu prekladateľských a tlmočnických kompetencií		
Stručná osnova predmetu: Extenzia pojmu translatológia. Interdisciplinárny charakter translatológie. Tlmočenie verus preklad. Konzekutívne tlmočenie. Synchronne tlmočenie. Súčasne trendy a nároky v oblasti tlmočenia. Iná stratifikácia. Dejiny umeleckého prekladu – preklad svätého písma, stredovek, prekladateľské snahy v období humanizmu a renesancie, baroka, klasicizmu, romantizmu a realizmu. Moderna a preklad. Medzivojnové cesty prekladu. Vývin a teória prekladu po r. 1945.		
Literatúra: 1. Huťková, A.: <i>Vybrané kapitoly z dejín prekladu literárnoumeleckých textov</i> . Banská Bystrica 2003. 2. Gromová, E.: <i>Kapitoly z úvodu do prekladateľstva 1</i> . Nitra 1998. 3. Keníž, A.: <i>Úvod do komunikačnej teórie tlmočenia</i> . Bratislava 1986. 4. Popovič, A.: <i>Teória umeleckého prekladu</i> . Bratislava 1975 5. <i>Chiméra prekladania. Antológia slovenského myslenia o preklade</i> . Ed. D. Sabolová. Bratislava 1999. 6. Zambor, J.: <i>Preklad ako umenie</i> . Bratislava 2000.		
Jazyk, v ktorom sa predmet vyučuje: slovenský	Podpis garanta a dátum poslednej úpravy listu: 31. 12. 2007	

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Fakulta humanitných vied

Informačný list predmetu

Kód: B-PTTz-102	Názov: TRANSLATOLÓGIA 2	
Študijný odbor: 2.1.35 prekladateľstvo a tlmočníctvo / translatologický základ 2.1.27 slovenský jazyk a literatúra a 2.1.35 prekladateľstvo a tlmočníctvo (medziodborové štúdium) / translatologický základ		
Garantuje: PhDr. A. Huťková, PhD.	Zabezpečuje: PhDr. A. Huťková, PhD.	
Obdobie štúdia predmetu: <i>Stupeň štúdia:</i> 1. <i>Odporúčaný semester:</i> 3.	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2/0 Za obdobie štúdia: 26	Počet kreditov: 3
Podmieňujúce predmety: Translatológia 1		
Spôsob hodnotenia a skončenia štúdia predmetu: známkou		
Priebežné hodnotenie: priebežný test (35 %)		
Záverečné hodnotenie: záverečný test (65 %)		
Cieľ predmetu: Predmet je súčasťou spoločného základu štúdia odboru 2.1.35 Prekladateľstvo a tlmočníctvo a medziodborového štúdia v kombinácii 2.1.27 Slovenský jazyk a literatúra a 2.1.35 Prekladateľstvo a tlmočníctvo. Nadväzujúca disciplína sa sústreďuje na náročnejšie – najmä teoretické otázky spojené s teóriou a praxou prekladu a tlmočenia. Mapuje najnovšie prístupy a svetové teórie v myslení i metodológii v pertraktovanej oblasti. Poslucháči si osvoja terminologický aparát a prostredníctvom zadaných tém nadobudnú potrebné argumentačné pozadie k explikácii konkrétnych translačných riešení na praktických seminároch (na jednotlivých jazykoch)		
Stručná osnova predmetu: Teória komunikácie v translatológii. Prekladateľský proces – komparácia prístupov A. Popoviča, J. Levého a J. Vilikovského. Prekladateľské pracovné postupy – podľa Popoviča a Miku (výrazové kategórie, výrazové posuny), podľa Levého, podľa západných teórií. Slovenská prekladateľská škola – zásady a smerovanie. Interpretácia a preklad. Evalvácia prekladu. Kritika prekladu. K metodike a didaktike prekladania. Problémy normy v translácii. Aktuálne problémy odborného prekladu. Postavenie tlmočníka/prekladateľa v spoločnosti. Euroslovenčina. My a oni v preklade – naše a cudzie. Štandard a subštandard v preklade. K špecifickým problémom translácie.		
Literatúra: 1. Huťková, A.: <i>Vybrané kapitoly z teórie prekladu literárnoumeleckých textov</i> . Banská Bystrica 2003. 2. Hochel, B.: <i>Preklad ako komunikácia</i> . Bratislava 1990. 3. Ferenčík, J.: <i>Kontexty prekladu</i> . Bratislava 1982. 4. Rakšanjiyová, J.: <i>Preklad ako interkultúrna komunikácia</i> . Bratislava 2005. 5. Gromová, E.: <i>Teória a didaktika prekladu</i> . Nitra 2003.		
Jazyk, v ktorom sa predmet vyučuje: slovenský	Podpis garanta a dátum poslednej úpravy listu: 31. 12. 2007	

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Fakulta humanitných vied

Informačný list predmetu

Kód: B-PTTz-111	Názov: PRAKTICKÁ SLOVENČINA 1	
Študijný odbor: 2.1.35 prekladateľstvo a tlmočníctvo / translatologický základ 2.1.27 slovenský jazyk a literatúra a 2.1.35 prekladateľstvo a tlmočníctvo (medziodborové štúdium) / translatologický základ		
Garantuje: prof. PaedDr. V. Patráš, PhD.	Zabezpečuje: PaedDr. E. Čulenová, PhD., PhDr. L. György, PhD.	
Obdobie štúdia predmetu: <i>Stupeň štúdia:</i> 1. <i>Odporúčaný semester:</i> 1	Forma výučby: seminár Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 0/2 Za obdobie štúdia: 26	Počet kreditov: 2
Podmieňujúce predmety: –		
Spôsob hodnotenia a skončenia štúdia predmetu: známkou		
Priebežné hodnotenie: priebežný test (40 %)		
Záverečné hodnotenie: záverečný test (60 %)		
Cieľ predmetu: Predmet Praktická slovenčina 1 je súčasťou spoločného základu štúdia odboru 2.1.35 Prekladateľstvo a tlmočníctvo a medziodborového štúdia v kombinácii 2.1.27 Slovenský jazyk a literatúra a 2.1.35 Prekladateľstvo a tlmočníctvo. Predmet Praktická slovenčina 1 je dôležitý pre štúdium prekladateľa a tlmočníka, pretože sa orientuje na vysvetlenie a detailný <i>nácvik pravopisu a výslovnosti spisovnej slovenčiny</i> . Predpokladá sa totiž, že fundovaný prekladateľ a tlmočník musí dokonale ovládať slovenský jazyk v jeho aplikačnej rovine, keďže slovenčina v práci prekladateľa a tlmočníka vystupuje ako východiskový a cieľový jazyk i ako prepínací kód.		
Stručná osnova predmetu: Pojem ortoepie. Jazyková norma a kodifikácia. Ortoepická norma. Pojem ortografie. Vzťah ortografie a ortoepie. Základné ortoepické a ortografické príručky. Písanie samohlások a spoluhlások. Slová cudzieho pôvodu. Písanie slov osobitne a dovedna. Rozdeľovanie slov. Písanie veľkých písmen. Prepis z iných grafických sústav. Interpunkcia. Ortoepické javy pri samohláskach. Chyby vo výslovnosti samohlások. Diftongy. Rytmické krátenie. Výslovnosť samohláskových skupín. Ortoepické parametre spoluhlások. Chyby vo výslovnosti spoluhlások. Podmienky znelostnej asimilácie. Výslovnosť zdvojených spoluhlások. Tvrdé a mäkké spoluhlásky. Nazály. Ortoepia suprasegmentálnych vlastností. Prízvuk. Vetný prízvuk, dôraz, emfáza. Melódia vety v spisovnej slovenčine. Nácvik správneho pravopisu a výslovnosti + nácvik na predložených textoch v umeleckom, odbornom, publicistickom a administratívnom štýle.		
Literatúra: 1. Pravidlá slovenského pravopisu. JÚLŠ, Veda SAV, Bratislava 2000 2. Kráľ, Ábel: Pravidlá slovenskej výslovnosti. SPN, Bratislava 1983 3. <i>Korektorské značky a pravidlá</i> (vždy najnovšia norma)		
Jazyk, v ktorom sa predmet vyučuje: slovenský		Podpis garanta a dátum poslednej úpravy listu: 12.09.2011

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Fakulta humanitných vied

Informačný list predmetu

Kód: B-PTTz-112	Názov: PRAKTICKÁ SLOVENČINA 2	
Študijný odbor: 2.1.35 prekladateľstvo a tlmočníctvo / translatologický základ 2.1.27 slovenský jazyk a literatúra a 2.1.35 prekladateľstvo a tlmočníctvo (medziodborové štúdium) / translatologický základ		
Garantuje: PaedDr. E. Čulenová, PhD.	Zabezpečujú: PaedDr. E. Čulenová, PhD., PhDr. L. György, PhD., PaedDr. J. Lomenčík, PhD., PaedDr. I. Očenáš, PhD.	
Obdobie štúdia predmetu: <i>Stupeň štúdia:</i> 1. <i>Odporúčaný semester:</i> 2	Forma výučby: seminár Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 0/2 Za obdobie štúdia: 26	Počet kreditov: 2
Podmieňujúce predmety:		
Spôsob hodnotenia a skončenia štúdia predmetu: známkou		
Priebežné hodnotenie: priebežný test (40 %)		
Záverečné hodnotenie: záverečný test (60 %)		
Cieľ predmetu: Predmet Praktická slovenčina 2 je súčasťou spoločného základu štúdia odboru 2.1.35 Prekladateľstvo a tlmočníctvo a medziodborového štúdia v kombinácii 2.1.27 Slovenský jazyk a literatúra a 2.1.35 Prekladateľstvo a tlmočníctvo. Predmet Praktická slovenčina 2 je dôležitý pre štúdium prekladateľa a tlmočníka, pretože sa orientuje na vysvetlenie a detailný <i>nácvik tvaroslovia, správneho budovania jednotlivých lexikálnych jednotiek a ich použitia na úrovni gramatiky slovenského jazyka</i> . Predpokladá sa totiž, že fundovaný prekladateľ a tlmočník musí dokonale ovládať slovenský jazyk v jeho aplikačnej rovine, keďže slovenčina v práci prekladateľa a tlmočníka vystupuje ako východiskový a cieľový jazyk i ako prepínací kód.		
Stručná osnova predmetu: Slovo – jeho forma a gramatické uplatnenie v texte: úskalia deklinácie a konjugácie pri tvorbe textov v rôznych štýloch. Slovné druhy /autosémantické a synsémantické – ohybné a neohybné/ a ich funkčné využitie v rôznych druhoch textu a štýlu. Dôraz sa kladie na praktické cvičenia a tvorbu textov s dôrazom na gramatiku jazyka. Vymedzenie vzájomného vzťahu medzi lexikálnou a gramatickou zložkou gramatického tvaru slova ako formy na vyjadrenie gramatických funkcií v texte.		
Literatúra: 1. PAULINY, Eugen: <i>Krátka gramatika slovenská</i> . Národné literárne centrum. Bratislava 1997. 5. vydanie, 211 s. 2. PAULINY, Eugen: <i>Slovenská gramatika</i> . Bratislava: SPN 1981. 1. vydanie, 311 s. 3. ORAVEC, J. – BAJZÍKOVÁ, E.: <i>Súčasný spisovný jazyk. Morfológia</i> . Bratislava: SPN 1984. 4. <i>Pravidlá slovenského pravopisu</i> . Bratislava: Veda, SAV 2000.		
Jazyk, v ktorom sa predmet vyučuje: slovenský	Podpis garanta a dátum poslednej úpravy listu: 12.09.2011	

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Fakulta humanitných vied

Informačný list predmetu

Kód: B-PTTz-113	Názov: PRAKTICKÁ SLOVENČINA 3	
Študijný odbor: 2.1.35 prekladateľstvo a tlmočníctvo / translatologický základ 2.1.27 slovenský jazyk a literatúra a 2.1.35 prekladateľstvo a tlmočníctvo (medziodborové štúdium) / translatologický základ		
Garantuje: doc. PhDr. J. Klincková, PhD.	Zabezpečuje: PaedDr. E. Čulenová, PhD., Mgr. A. Gálisová, PhD. PhDr. L. György, hD. PhDr. A. Huťková, PhD. L. Urbancová, PhD.	
Obdobie štúdia predmetu: <i>Stupeň štúdia:</i> 1. <i>Odporúčaný semester:</i> 3	Forma výučby: seminár Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 0/2 Za obdobie štúdia: 26	Počet kreditov: 2
Podmieňujúce predmety:		
Spôsob hodnotenia a skončenia štúdia predmetu: známkou		
Priebežné hodnotenie: písomná preverka a prezentácia (40 %)		
Záverečné hodnotenie: záverečná písomná preverka (60 %)		
Cieľ predmetu: Zopakovať základnú syntaktickú terminológiu; na príkladoch precvičiť syntaktické konštrukcie a javy slovenského syntaktického pravopisu.		
Stručná osnova predmetu: Základná syntaktická terminológia. Syntagmatika, vetné členy, jednoduchá veta a súvetia, poradie slov vo vete, aktuálne členenie vety, expresívne syntaktické konštrukcie, defektné syntaktické konštrukcie; syntaktický pravopis.		
Literatúra: 1. ORAVEC, J. – BAJZÍKOVÁ, E.: Súčasný spisovný jazyk. Syntax. Bratislava: SPN, 1982. 2. MOŠKO, G.: Príručka vetného rozboru. Prešov: Náuka – G. Moško, 1997. 3. Pravidlá slovenského pravopisu. Bratislava: Veda, vydavateľstvo SAV, 2000.		
Jazyk, v ktorom sa predmet vyučuje: slovenský		Podpis garanta a dátum poslednej úpravy listu: 01. 10. 2012

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Fakulta humanitných vied

Informačný list predmetu

Kód: B-PTTz-114	Názov: PRAKTICKÁ SLOVENČINA 4	
Študijný odbor: 2.1.35 prekladateľstvo a tlmočníctvo / translatologický základ 2.1.27 slovenský jazyk a literatúra a 2.1.35 prekladateľstvo a tlmočníctvo (medziodborové štúdium) / translatologický základ		
Garantuje: PhDr. A. Huťková, PhD.	Zabezpečuje: PhDr. A. Huťková, PhD. PaedDr. E. Čulenová, PhD.	
Obdobie štúdia predmetu: <i>Stupeň štúdia:</i> 1. <i>Odporúčaný semester:</i> 4	Forma výučby: seminár Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 0/2 Za obdobie štúdia: 26	Počet kreditov: 2
Podmieňujúce predmety:		
Spôsob hodnotenia a skončenia štúdia predmetu: známkou		
Priebežné hodnotenie: priebežný test (40 %)		
Záverečné hodnotenie: záverečný test (60 %)		
Cieľ predmetu: Predmet Praktická slovenčina 4 je súčasťou spoločného základu štúdia odboru 2.1.35 Prekladateľstvo a tlmočníctvo a medziodborového štúdia v kombinácii 2.1.27 Slovenský jazyk a literatúra a 2.1.35 Prekladateľstvo a tlmočníctvo. Predmet Praktická slovenčina 2 je dôležitý pre štúdium prekladateľa a tlmočníka, pretože sa orientuje na vysvetlenie a detailný <i>nácvik tvorby a využitia jednotlivých lexikálnych jednotiek v konkrétnych textoch a štýloch spisovného slovenského jazyka</i> . Predpokladá sa totiž, že fundovaný prekladateľ a tlmočník musí dokonale ovládať slovenský jazyk v jeho aplikačnej rovine, keďže slovenčina v práci prekladateľa a tlmočníka vystupuje ako východiskový a cieľový jazyk i ako prepínací kód.		
Stručná osnova predmetu: Slovo – jeho forma a sémantické uplatnenie v texte, zloženie a typy slov. Postavenie slova v umeleckej, hovorovej, administratívnej, odbornej, publicistickej a právnej vete; využitie substantiálnej, deiktickej, procesuálnej lexiky v textoch rôznych štýlov. Využitie a zneužitie emocionálne podfarbenej lexiky. Paralely a diferencie slov s rovnakou alebo podobnou sémantikou v rôznych štýloch – v rôznych typoch textov.		
Literatúra: 1. Ripka, Ivor – Imrichová, Mária: <i>Základy slovenskej lexikológie</i> . FHPV PU Prešov 2003, 150 s. ISBN 80-8068-207-0 2. Findra, J.: <i>Štylistika slovenčiny</i> . Martin : Osveta, 2004.		
Jazyk, v ktorom sa predmet vyučuje: slovenský	Podpis garanta a dátum poslednej úpravy listu: 12.09.2011	

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Fakulta humanitných vied

Informačný list predmetu

Kód: B-PTTz-121	Názov: ZÁKLADY JAZYKOVEDY	
Študijný odbor: 2.1.35 prekladateľstvo a tlmočníctvo / translatologický základ 2.1.27 slovenský jazyk a literatúra a 2.1.35 prekladateľstvo a tlmočníctvo (medziodborové štúdium) / translatologický základ		
Garantuje: prof. PaedDr. P. Odaloš, CSc.		Zabezpečuje: prof. PaedDr. P. Odaloš, CSc. PhDr. A. Huťková, PhD.
Obdobie štúdia predmetu: <i>Stupeň štúdia:</i> 1. <i>Odporúčaný semester:</i> 1.	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 1/0 Za obdobie štúdia: 13	Počet kreditov: 2
Podmieňujúce predmety:		
Spôsob hodnotenia a skončenia štúdia predmetu: známkou		
Priebežné hodnotenie:		
Záverečné hodnotenie: záverečný test (100 %)		
Cieľ predmetu: Predmet Základy jazykovedy predstavuje jeden z oporných predmetov spoločného základu štúdia odboru 2.1.35 Prekladateľstvo a tlmočníctvo a medziodborového štúdia v kombinácii 2.1.27 Slovenský jazyk a literatúra a 2.1.35 Prekladateľstvo a tlmočníctvo. Je úvodom do štúdia jazykov, východiskom v uvažovaní o jazyku a v jazyku. Pripravuje poslucháčov na lingvistické disciplíny a pojmové inštrumentárium filologických disciplín.		
Stručná osnova predmetu: Rozpätie jazykovedy, systémová lingvistika, interdisciplinarita lingvistiky. Funkcie jazyka. Jazykový znak, vzťahy fungujúce medzi znakmi/. Jazykové myslenie v 19. a 20. storočí. Systém a štruktúra jazyka. Paradigma a kategória v rámci systémových vzťahov (analógia, anomália, relatívna štatistika systému. Dynamika jazykových zmien. /Diachrónna, synchronna, príčiny, prejavy, zákony a zákonitosti./ Členenie jazykového systému. Základná charakteristika. Jazyk a spoločnosť. Reč a myslenie. Jazyková typológia /morfológická, syntaktická, lexikálna, fonologická a kvantitatívna./		
Literatúra: 1. Ondruš, Š. – Sabol, J.: <i>Úvod do štúdia jazykov</i> . Bratislava : SPN 1987. 2. Dolník, J. 1999. <i>Základy lingvistiky</i> . Bratislava : Stimul 1999. 3. Černý, J.: <i>Dějiny lingvistiky</i> . Olomouc : Votobia 1996.		
Jazyk, v ktorom sa predmet vyučuje: slovenský		Podpis garanta a dátum poslednej úpravy listu: 31. 12. 2007

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Fakulta humanitných vied

Informačný list predmetu

Kód: B-PTTz-122	Názov: PRAKTIKUM ZO ZÁKLADOV JAZYKOVEDY	
Študijný odbor: 2.1.35 prekladateľstvo a tlmočníctvo / translatologický základ 2.1.27 slovenský jazyk a literatúra a 2.1.35 prekladateľstvo a tlmočníctvo (medziodborové štúdium) / translatologický základ		
Garantuje: PhDr. A. Huťková, PhD.,	Zabezpečuje: PhDr. A. Huťková, PhD., Mgr. A. Chomová, PhD.	
Obdobie štúdia predmetu: <i>Stupeň štúdia:</i> 1. <i>Odporúčaný semester:</i> 1.	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 0/1 Za obdobie štúdia: 13	Počet kreditov: 2
Podmieňujúce predmety:		
Spôsob hodnotenia a skončenia štúdia predmetu: známkou		
Priebežné hodnotenie: priebežný test (50 %)		
Záverečné hodnotenie: záverečný test (50 %)		
Cieľ predmetu: Semináre nadväzujú na prednášky a pripravujú poslucháčov na lingvistické disciplíny a pojmové inštrumentárium filologických disciplín. Cieľom je ovládanie základných komponentov systémovej lingvistiky a získanie východiskovej bázy poznatkov pre ďalšie štúdium akéhokoľvek jazyka.		
Stručná osnova predmetu: Komunikácia, jazyk, reč. Rozpätie jazykovedy, systémová lingvistika, interdisciplinarita lingvistiky. Funkcie jazyka. Jazykový znak, vzťahy fungujúce medzi znakmi. Transparentnosť v jazyku. Dejiny jazykovedy. Jazykové myslenie v 19. a 20. storočí. Systém a štruktúra jazyka. Paradigma a kategória v rámci systémových vzťahov (analógia, anomália, relatívna štatistika systému. Dynamika jazykových zmien. /Diachrónna, synchrónna, príčiny, prejavy, zákony a zákonitosti./ Členenie jazykového systému. Základná charakteristika. Jazyk a spoločnosť. Norma a kodifikácia. Reč a myslenie. Jazyková typológia /morfologická, syntaktická, lexikálna, fonologická a kvantitatívna./		
Literatúra: 1. Ondruš, Š. – Sabol, J.: <i>Úvod do štúdia jazykov</i> . Bratislava : SPN 1987. 2. Dolník, J. 1999. <i>Základy lingvistiky</i> . Bratislava : Stimul 1999. 3. Černý, J.: <i>Dějiny lingvistiky</i> . Olomouc : Votobia 1996. 4. Horecký, J.: <i>Vývin a teória jazyka</i> . Bratislava 1983. 5. Čermák, J.: <i>Jazyk a jazykověda</i> . Praha 1994.		
Jazyk, v ktorom sa predmet vyučuje: slovenský	Podpis garanta a dátum poslednej úpravy listu: 31. 12. 2007	

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Fakulta humanitných vied

Informačný list predmetu

Kód: B-PTTz-132	Názov: PRAKTIKUM Z TEÓRIE LITERATÚRY	
Študijný odbor: 2.1.35 prekladateľstvo a tlmočníctvo / translatologický základ 2.1.27 slovenský jazyk a literatúra a 2.1.35 prekladateľstvo a tlmočníctvo (medziodborové štúdium) / translatologický základ		
Garantuje: doc. I. Jančovič, PhD.	Zabezpečuje: doc. I. Jančovič, PhD. PhDr. I. Šuša, PhD.	
Obdobie štúdia predmetu: <i>Stupeň štúdia:</i> 1. <i>Odporúčaný semester:</i> 2.	Forma výučby: seminár Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Za obdobie štúdia: 13	Počet kreditov: 2
Podmieňujúce predmety: nie sú		
Spôsob hodnotenia a skončenia štúdia predmetu: známkou		
Priebežné hodnotenie: seminárna práca – 50 bodov		
Záverečné hodnotenie: záverečný test – 50 bodov		
Cieľ predmetu: Cieľom predmetu je aplikovanie teoretických poznatkov z oblasti teórie literatúry v praxi a ich vzájomných interferencií.		
Stručná osnova predmetu: Výskum literatúry. Základné literárno-vedné disciplíny, vzťahy medzi nimi. Teória literatúry vo vzťahoch k lingvistike a estetike. Charakteristiky umeleckého štýlu. Umelecké dielo a jeho štruktúra rozboru tematického a jazykového plánu diela . Klasifikácia výrazových prostriedkov umeleckého štýlu, ich aplikovanie na básnických a prozaických textoch. Básnická trópika – rozbor poézie. Verša a veršové systémy. Rým a strofa – praktické rozbor.		
Literatúra: HARPÁŇ, M.: Teória literatúry. Bratislava: 2005 ŠTRAUS, F.: Príručný slovník literárno-vedných termínov. Bratislava: 2005 VALČEK, P.: Slovník literárnej teórie A-Ž. Bratislava: 2006 ŽILKA, T.: Vademecum poetiky. Nitra: 2006 FINDRA, J.: - GOMBALA, E. – PLINTOVIČ, J.: <i>Slovník literárno-vedných termínov</i> . Bratislava, 1981 ŽILKA, T.: <i>Poetický slovník</i> , Bratislava, 1984 PLUTKO, P.: - VAŇKO, J. – LOMENČÍK, J. – TATÁR, J.: <i>Základy literárnej vedy</i> , Banská Bystrica, 1999 ZAJAC, P.: <i>Tvorivosť literatúry</i> , Bratislava, 1990 ŠTEVČEK, J.: <i>Súčasný slovenský román</i> , Bratislava, 1987 MIKO, F.: <i>Analýza literárneho diela</i> , Bratislava, 1987 PLUTKO, P.: <i>Cesta k básnickému tvaru</i> , Bratislava, 1979		
Jazyk, v ktorom sa predmet vyučuje: slovenský	Podpis garanta a dátum poslednej úpravy listu: 12.09.2011	

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Fakulta humanitných vied

Informačný list predmetu		
Kód: B-PTTz-140	Názov: SEMINÁR Z PREKLADOVEJ LITERATÚRY	
Študijný odbor: 2.1.35 prekladateľstvo a tlmočníctvo / translatologický základ 2.1.27 slovenský jazyk a literatúra a 2.1.35 prekladateľstvo a tlmočníctvo (medziodborové štúdium) / translatologický základ		
Garantuje: PhDr. I. Šuša, PhD.	Zabezpečuje: PhDr. Ivan Šuša, PhD.	
Obdobie štúdia predmetu: Stupeň štúdia: 1. Odporúčaný semester: 2.	Forma výučby: seminár Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): 1 Týždenný: 0/1 Za obdobie štúdia: 13	Počet kreditov: 2
Podmieňujúce predmety: nie sú		
Spôsob hodnotenia a skončenia štúdia predmetu: známkou Priebežné hodnotenie: samostatná práca – 50 bodov Záverečné hodnotenie: test v 13. vyučovacom týždni – 50 bodov		
Cieľ predmetu: Vnímať preklad na diachrónno-synchrónnej osi, spoznať dejiny prekladu a našej prekladovej literatúry, poznať významné prekladové diela vybraných slovenských spisovateľov literatúry, vedieť ich interpretovať a poukázať na diferencie medzi originálom a prekladom.		
Stručná osnova predmetu: Úloha prekladovej literatúry v kontexte obohatenia národnej literatúry. Prekladová literatúra a medziliterárny proces. Prekladová literatúra z diachrónneho hľadiska. Periodizácia prekladovej literatúry (počiatky prekladovej literatúry, humanizmus a renesancia, barok, klasicizmus, obdobie romantizmu a realizmu, súčasné obdobie). Prekladová literatúra v 20. storočí na Slovensku – prehľad. Recepčia vybraných literatúr v slovenskom prekladovom a medziliterárnom kontexte.		
Literatúra: 1. Vybrané prekladové texty. 2. FELIX, J. Slovenský preklad v perspektíve histórie a dneška. In: Chiméra prekladania. Bratislava: Veda, SAV 3. PAVELKA, J. a POSPÍŠIL, I.: Slovník epoch, směrů, skupin a manifestů. Brno: Giorgetown, 1993. 4. Zborníky Filologickej fakulty UMB Preklad a tlmočenie (roč. 1.- 7.), r. 2001-2007		
Jazyk, v ktorom sa predmet vyučuje: slovenský	Podpis garanta a dátum poslednej úpravy listu: 12.09.2011	

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Fakulta humanitných vied

Informačný list predmetu		
Kód: B-PTTz-151	Názov: CVIČENIA Z LITERÁRNEJ KOMPARATISTIKY	
Študijný odbor: 2.1.35 prekladateľstvo a tlmočníctvo / translatologický základ 2.1.27 slovenský jazyk a literatúra a 2.1.35 prekladateľstvo a tlmočníctvo (medziodborové štúdium) / translatologický základ		
Garantuje: PhDr. I. Šuša, PhD.		Zabezpečuje: PhDr. I. Šuša, PhD.
Obdobie štúdia predmetu: Stupeň štúdia: 2. Odporúčaný semester: 4	Forma výučby: seminár Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): 0/2 Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 26	Počet kreditov: 3
Podmieňujúce predmety: nie sú		
Spôsob hodnotenia a skončenia štúdia predmetu: známkou Priebežné hodnotenie: samostatná práca – 50 bodov Záverečné hodnotenie: test v 13. vyučovacom týždni – 50 bodov		
Cieľ predmetu: Sledovať vývin teórie literárnej komparatistiky a aplikovať ich v praxi na základe konkrétnych textov (so zameraním na ruskú, francúzsku, taliansku, českú a slovenskú literárnu komparatistiku), vnímať literárnu komparatistiku ako vedu a poznať jej vedecké metódy.		
Stručná osnova predmetu: Literárna komparatistika z diachrónneho pohľadu. Metodologické východiská literárnej komparatistiky. Vzťah literárnej komparatistiky a svetovej literatúry. Slovenská literárna komparatistika. Dionýz Ďurišin a jeho koncepcia porovnávajúcej literatúry. Kontaktológia a typológia, spôsoby porovnávania (cvičenia). Rôzne koncepcie porovnávajúcej literatúry. Aplikovanie komparatívnych teórií na konkrétnych literárnych textoch. Medziliterárne spoločenstvá. Medziliterárny proces, hľadanie diferencií, analógií a konfrontácií v textoch. Osobitné medziliterárne spoločenstvá a umelecký preklad. Prekladateľská dvojdomovosť/viacdomovosť. Bilaterálnosť a polyliterárnosť. Programová vzájomná prekladateľská dvojdomovosť.		
Literatúra: 1. ĎURIŠIN, D.: <i>Teória medziliterárneho procesu</i> , Bratislava, 1995 2. ĎURIŠIN, D.: <i>Osobitné medziliterárne spoločenstvá 1 – 6</i> , Bratislava, 1987 – 1993 3. HRABÁK, J.: <i>Literární komparatistika</i> , Praha, 1976 4. GNISCI, A.: <i>Comparatistica letteraria</i> , Roma, 2001.		
Jazyk, v ktorom sa predmet vyučuje: slovenský		Podpis garanta a dátum poslednej úpravy listu: 12.09.2011

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Fakulta humanitných vied

Informačný list predmetu

Kód: B-PTTz-152	Názov: CVIČENIA Z KOMPARATÍVNEJ LINGVISTIKY	
Študijný odbor: 2.1.35 prekladateľstvo a tlmočníctvo / translatologický základ 2.1.27 slovenský jazyk a literatúra a 2.1.35 prekladateľstvo a tlmočníctvo (medzioborové štúdium) / translatologický základ		
Garantuje: PaedDr. E. Čulenová, PhD.	Zabezpečuje: PaedDr. E. Čulenová, PhD., PhDr. L. György, PhD.	
Obdobie štúdia predmetu: <i>Stupeň štúdia:</i> 1. <i>Odporúčaný semester:</i> 5.	Forma výučby: seminár Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 26	Počet kreditov: 2
Podmieňujúce predmety: Praktická slovenčina 1, 2, 3, 4		
Spôsob hodnotenia a skončenia štúdia predmetu: známkou		
Priebežné hodnotenie: vypracovanie seminárnej práce, aktívna účasť na seminároch		
Záverečné hodnotenie: záverečný test		
Cieľ predmetu: Dôraz sa kladie na schopnosť študenta aplikovať poznatky získané z jednotlivých jazykových rovín pri riešení konkrétnych lingvistických úloh. Daný predmet systematizuje vedomosti a získané informácie, napomáha ku kreatívnemu prístupu a odbornej argumentácii študenta pri komparatívnej práci s textom na rôznych úrovniach jazyka. Štúdium komparatívnej lingvistiky je neoddeliteľnou súčasťou poznatkov fundovaného prekladateľa a tlmočníka.		
Stručná osnova predmetu: Text a jeho chápanie v rôznych jazykoch. Hlásky a slová z hľadiska genetickej a areálnej klasifikácie. Typologická klasifikácia (fonologická, morfológická, syntaktická a lexikálna typológia) odborných, publicistických, umeleckých, právnych, administratívnych textov. Emocionálne podfarbená lexika – jej využitie/zneužitie a preklad. Pravopisné princípy a spôsoby v rôznych európskych jazykoch v porovnaní so slovenčinou. Spôsoby tvorby textu v európskych jazykoch, preferované modely v Európe, spôsoby a možnosti ich prekladu. Originál verzus preklad – komparatívne aspekty a úskalia prekladu textov z rôznych jazykov do SJ.		
Literatúra: 1. ONDRUŠ, Š. – SABOL, J.: <i>Úvod do štúdia jazykov</i> . Bratislava : SPN, 1987. 2. DOLNÍK, J.: <i>Základy lingvistiky</i> . Bratislava : Stimul, 1998. 3. MISTRÍK, J.: <i>Jazyk a reč</i> . Bratislava : Mladé letá, 1984.		
Jazyk, v ktorom sa predmet vyučuje: slovenský	Podpis garanta a dátum poslednej úpravy listu: 12.09.2011	

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Fakulta humanitných vied

Informačný list predmetu

Kód: B-PTTz-161	Názov: TEÓRIA KOMUNIKÁCIE	
Študijný odbor: 2.1.35 prekladateľstvo a tlmočníctvo / translatologický základ 2.1.27 slovenský jazyk a literatúra a 2.1.35 prekladateľstvo a tlmočníctvo (medziodborové štúdium) / translatologický základ		
Garantuje: Odaloš, Pavol prof. PaedDr., CSc.		Zabezpečuje: prof. PaedDr. P. Odaloš, CSc. PaedDr. E. Čulenová, PhD.
Obdobie štúdia predmetu: <i>Stupeň štúdia:</i> 1. <i>Odporúčaný semester:</i> 5.	Forma výučby: seminár Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 1/0 Za obdobie štúdia: 13/0	Počet kreditov: 2
Podmieňujúce predmety: nie sú		
Spôsob hodnotenia a skončenia štúdia predmetu: známkou		
Priebežné hodnotenie:		
Záverečné hodnotenie: záverečný test (1,0)		
Cieľ predmetu: Nadobudnutie systému poznatkov a upevnenie argumentov o dominantnej úlohe prirodzeného jazyka v medzilidskej komunikácii; korešpondencia lingvistiky s inými vednými disciplínami (antropológia, psychológia, sociológia, štylistika); spoznanie modelovej podstaty medzilidských interakcií; moderné metodologické prístupy pri rozboroch komunikačných situácií a interpersonálnej komunikácie.		
Stručná osnova predmetu: Komunikovanie, medzilidská komunikácia – pojem, charakteristika, definície. Spolupráca/ paralely disciplíny s inými vednými odbormi a špecializáciami (antropológia, psychológia, sociológia). Medzilidská komunikácia a jazykoveda (semiotika, sémantika, štylistika). Osobitosti komunikácie pri preklade. Komunikačné modely (lineárny, kybernetický, pragmatický, psychologický model). Normy, normovanosť a „normálnosť“ interpersonálnej komunikácie.		
Literatúra: 1. BARANDOVSKÁ-FRANK, V.: <i>Úvod do interlingvistiky</i> . Nitra : SAIS, 1995. 2. ČERNÝ, J. – HOLEŠ, K.: <i>Sémiotika</i> . Praha : Portál, 2004. 3. DeVITO, J. A.: <i>Základy mezilidské komunikace</i> . Praha : Grada Publishing, 2001. 4. HOFFMANNOVÁ, J.: <i>Stylistika a...</i> Praha : Trizonia, 1997. 5. HORECKÝ, J.: <i>Spoločnosť a jazyk</i> . Bratislava : Veda, 1982. 6. JANIČIJEVIĆ, J.: <i>Komunikacija i kultura</i> . Sremski Karlovci-Noví Sad : Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića, 2000. 7. JANOŠEK, J.: <i>Společná činnost a komunikace</i> . Praha : Svoboda, 1984. 8. MISTRÍK, J.: <i>Vektory komunikácie</i> . Bratislava : Univerzita Komenského, 1999. 9. MÜLLEROVÁ, O. – HOFFMANNOVÁ, J.: <i>Kapitoly o dialogu</i> . Praha : Pansofia, 1994. 10. PATRÁŠ, V.: <i>Interdisciplinárne kooperácie</i> . Banská Bystrica : UMB, 2002. 11. SKÁCEL, J. – ZIMA, P.: <i>Jazyk mezi lidmi</i> . Ostrava : Profil, 1983. 12. TUBBS, S. L. – MOSS, S.: <i>Human communication</i> . New York : McGraw Hill, 1991 13. VAŇKO, J.: <i>Komunikácia a jazyk</i> . Nitra : Univerzita Konštantína Filozofa, 1999. 14. VYBÍRAL, Z.: <i>Psychologie komunikace</i> . Praha : Portál, 2005. 15. ZELENICKÁ, E.: <i>Dialóg v komunikačno-pragmatickom kontexte</i> . Nitra : UKF, 2000. 16. <i>Vedecké zborníky zo 6 banskobystrických vedeckých konferencií o komunikácii (1991,1996, 1999, 2001, 2004, 2007)</i> . 17. http://dir.yahoo.com/social_science/Linguistics_and_Human_Languages... uvádzacia stránka		
Jazyk, v ktorom sa predmet vyučuje: slovenský		Podpis garanta a dátum poslednej úpravy listu: 12.09.2011

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Fakulta humanitných vied

Informačný list predmetu

Kód: B-PTTz-162	Názov: PRAKTIKUM ZO SLAVISTIKY	
Študijný odbor: 2.1.35 prekladateľstvo a tlmočníctvo / translátologický základ 2.1.27 slovenský jazyk a literatúra a 2.1.35 prekladateľstvo a tlmočníctvo (medziodborové štúdium) / translátologický základ		
Garantuje: Krško, Jaromír doc. Mgr., CSc.	Zabezpečuje: Krško, Jaromír doc. Mgr., PhD. Chomová, Alexandra Mgr., PhD.	
Obdobie štúdia predmetu: <i>Stupeň štúdia:</i> 1. <i>Odporúčaný semester:</i> 2.	Forma výučby: prednáška, seminár Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 1/2 Za obdobie štúdia: (13 týždňov)	Počet kreditov: 4
Podmieňujúce predmety: nie sú		
Spôsob hodnotenia a skončenia štúdia predmetu: známkou		
Priebežné hodnotenie: prípadová štúdia – 30 bodov písomný test 1 v 7. vyučovacom týždni – 30 bodov		
Záverečné hodnotenie: písomný test 2 v 13. vyučovacom týždni – 40 bodov		
Cieľ predmetu: Naučiť sa prakticky využívať teoretické poznatky pri práci s historickým textom a vedieť zdôvodniť súčasné javy v jazyku, ktoré boli ovplyvnené praslovanskými jazykovými zmenami.		
Stručná osnova predmetu: Dejiny slavistiky, základné vedecké metódy skúmania a rekonštruovania jazykového systému slovanských jazykov. Definovanie gramatického a lexikálneho systému indoeurópskeho prajazyka, balto-slovanská jazyková jednota, praslovančina. Gramatický systém praslovančiny – samohlásková sústava praslovančiny, vznik jerov a nosoviek, metatéza likvid, zákon otvorených slabík. Spoluhlásková sústava praslovančiny, palatalizácia velár, gramatická stavba praslovančiny a praslovanská slovná zásoba.		
Literatúra: ONDRUŠ, Š.: Úvod do slavistiky, SPN, Bratislava 1959. MATEJČÍK, J.: K základom slavistiky, Banská Bystrica 1982. MATEJČÍK, J.: Fragmenty zo základov slavistiky. Banská Bystrica. KRAJČOVIČ, R.: Náčrt dejín slovenského jazyka. Bratislava 1971. PETR, J.: Základy slavistiky, Praha 1984. - časopis Slavica Slovaca		
Jazyk, v ktorom sa predmet vyučuje: slovenský	Podpis garanta a dátum poslednej úpravy listu: 31. 12. 2007	

